

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ
ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО**

Інститут екранних мистецтв / Факультет театрального мистецтва

Кафедра гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ Інга Чхатарашвілі-Петраш

«___» _____ 2025__

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

(назва дисципліни)

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Спеціальність : 021 - аудіовізуальне мистецтво та виробництво

(назва спеціальності)

Освітня програма

Кінооператорство

Київ - 2025

Розробники: **БУДНІКОВА** Ольга Олександрівна, старший викладач

Викладач: БУДНІКОВА Ольга Олександрівна, старший викладач

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін,

Протокол від 29.08.2025 № 1

Завідувач кафедри _____ *Олена ОНІЩЕНКО*

29.08.25

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ №____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Харктеристика навчальної дисципліни	Обов*язкова			
Курс	2	3	2	3
Семестр	4	5	4	5
Кількість кредитів	5	5	2	
Загальний обсяг годин	150	150	150	150
	лекційні			
	30	30	10	10
	семінарські			
	30	30	10	10
	Семостійна робота			
	90	90	130	130
Вид підсумкового контролю	залік	іспит	залік	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час аудиторних занять: лекційних, практичних (семінарських) та самостійної роботи. Найбільш складні питання винесені на розгляд під час семінарських занять. Велике значення у процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

Мета курсу – сформувати професійну обізнаність студентів у світі світового образотворчого мистецтва, починаючи від зародження мистецтва до сучасного мистецтва різних художніх шкіл та напрямів.

Завдання: - розглянути етапи становлення образотворчого мистецтва, простежити зв'язок та взаємовплив образотворчого мистецтва з суміжними видами мистецтв (театр, кінематограф).

- дати огляд основних художніх напрямів, шкіл, течій , а також найбільш відомих творів митців світу;
- розглянути твори образотворчого мистецтва з точки зору композиції, кольорів та світлотіні та прослідкувати їх вплив на кінематограф.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати:** - основні етапи розвитку образотворчого мистецтва, історію художніх шкіл та напрямів, творчість найбільш відомих художників світу, характеризувати їх твори.
- вміти:** - аналізувати роботи видатних майстрів художніх шкіл (сюжет, композиція, колір, світлотінь);
- використовувати основні досягнення майстрів світового мистецтва при зйомках учбових робіт і подальшій професійній роботі на студіях.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН-17 Усвідомлювати значення мистецтва в загальнокультурній еволюції людства, класифікувати види, художні школи та течії, аналізувати основи їх художньої мови.

3. Структура навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни «Історія образотворчого мистецтва» відводиться 300 годин / 10 кредитів ECTS.

Навчальними планами передбачені лекції, семінарські та практичні заняття. Контрольні та курсові роботи не передбачені.

Назва тем	Розподіл годин між видами робіт									
	денна форма					Заочна форма				
	У тому числі					У тому числі				
	У с ь о г о	л е к ц ії	с е м і н а р	п р а к т и ч н і	С а м о с т. ро б	У с ь о г о	ле кці ї	се мі на р	пр ак ти чні	С а м о с т. ро б
2 курс 4 семестр										
тема 1. Вступ. Поняття стилю. Види та жанри образотворчого мистецтва, техніки.		2								

тема 2 Короткі відомості про мистецтво первісного суспільств		4								
тема 3. Мистецтво стародавньої Греції.		4								
тема 4. Мистецтво стародавнього Риму.		4								
тема 5. Мистецтво Італійського Відродження		4								
Тема 6. Мистецтво Високого Відродження.		4								
тема 7. Мистецтво Північного Відродження		4								
Тема 8. Загальна характеристика мистецтва 17 ст. Мистецтво Італії 17 ст. Караваджо.		2								
Тема 9. Мистецтво Іспанії, Фландрії 17 ст.		2								
Всього		30								
3 курс 5 семестр										
Тема 10. Мистецтво Голандії 17 ст. Рембрандт.		4								
Тема 11. Мистецтво Франції 17-18 ст.		2								
Тема 12. Творчість Франциска Гойї.		2								
Тема13. Мистецтво Франції 19 ст.		4								

Тема 14 Мистецтво країн Західної Європи кінця 19-20 ст.		4								
Тема 15. Історичний розвиток українського мистецтва		4								
Тема 16. Українське мистецтво 19 ст.		4								
Тема 17. Українське мистецтв початку та середини 20 ст.		4								
Тема 18. Українське мистецтво другої половини 20 ст.		2								
Всього:		30								
Семінари										
2 курс 4 семестр										
1. Мистецтво стародавнього світу.			4							
2. Мистецтво Ренесансу.			4							
3.Творчість та аналіз картин західноєвропейських майстрів 17 ст.			4							
4. Голандський живопис 17 ст. Жанри.			4							
5. Рембрандт Харменс ван Рейн			2							
всього			18							
Зкурс 5 семестр										
6. Французьке мистецтво др. пол. 19 ст.			4							
7. Модернізм в західноєвропейському мистецтві поч. 20 ст.			2							

[illegible]

7. Робота по затвердженню картин по оживленню				4						
8. Перегляд відеофільму «Герніка» (BBC)				2						
9. Ознайомлення зі сценаріями робіт для оживлення, їх редагування				6						
10 Ознайомлення з розкадровками, екаплікаціями картин для оживлення				4						
11. Перегляд робіт «Оживлення картин»				4						
Всього:				20						
Всього	300	60	28	32	180					

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Поняття стилю. Специфіка природи пластичних мистецтв, їх візуальний образотворчий характер, спільність і відмінність від суміжних видів мистецтв. Поняття «Образотворчі мистецтва». Види та жанри образотворчого мистецтва (живопис, скульптура, графіка). Техніка та технології їх виконання.

Мистецтво як особлива форма суспільної свідомості. Специфіка природи конкретно-пластичних мистецтв, їх візуальний образотворчий характер. Види та жанри образотворчого мистецтва. Техніка виконання.

Основні поняття/ ключові слова: Образотворче мистецтво, жанри, стилі

Рекомендована література:

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021.

Іттен Й. Елементи образотворчого мистецтва.- Art Huss. 2023.

Тема 2. Мистецтво первісного суспільства. Розкриття археологами основних осередків розвитку первісного мистецтва (Іспанія, Франція),

Північна Африка) . Поєднання магічних уявлень і життєвих спостережень в зображенні тварин і людини. Матеріал і техніка виконання.

Стародавній Єгипет. Хронологічні рамки та періодизація мистецтва Єгипту. Два види основних пам'ятників архітектури , пов'язаних з культом фараонів та релігійним культом (піраміди, храми . Кругла та рель'єфна скульптура. Типи портретних статуй. Своєрідність і високий рівень монументального живопису (розпис гробниць). Заупокойна скульптура.

Основні поняття/ ключові слова первісне мистецтво, Єгипет, архітектура, скульптура.

Рекомендована література:

Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. – 2019
Пасічник К. Образотворче мистецтво/ Словник-довідник. 2003.

Тема 3. Мистецтво стародавньої Греції. Гомерівський період.

Обумовленість характером міфології. Періодизація. Егейська культура. Основні осередки розвитку культури – острів Крит та стародавні міста материкової Греції (Мікени, Тірінф). Формування ордерної системи в архітектурі. Скульптурне оздоблення храмів.

Класичний період. Формування «суворого стилю». Розквіт мистецтва скульптури. Афінський Акрополь. Розвиток вазопису. Розквіт мистецтва скульптури. Афінський Акрополь. Розвиток вазопису. Елліністичний період. Основні художні школи та їх особливості.

Основні поняття/ ключові слова: періодизація, осередки розвитку, ордер, скульптура

Рекомендована література

Демидко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. - 2021
Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021.

Тема 4. Мистецтва стародавнього Риму. Періодизація: етруський період, Римська республіка, Римська імперія. Переважання раціонального, утилітарного начала в мистецтві. Провідна роль архітектури. Вирішення масштабних завдань практичного характеру (містобудівництво, спорудження форумів, доріг, акведуків, мостів). Нові види споруд для масових видовищ (Колізей). Скульптурний портрет. Новий тип архітектури храмів. Фаюмський портрет – зразок мистецтва Римських провінцій.

Мистецтво західноєвропейського середньовіччя. Романське мистецтво. Основні типи архітектури – світські та культові споруди кріпосного характеру: феодальні замки, церкви та монастирі-абатства.

Готичне мистецтво. Інтенсивний розвиток міського будівництва. Головні готичні собори. Розвиток скульптури. Іконографічний характер загального композиційного задуму.

Основні поняття/ ключові слова: споруди, матеріали, скульптурний портрет, середньовіччя, романське, готика.

Рекомендована література

Трегубов В. Історія мистецтв / навч. посібник. - 2019

Демидко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. - 2021

Тема 5. Мистецтво Італійського Відродження. Своєрідність епохи Відродження. Втілення життєстверджуючого начала, світлого відчуття мистецтва. Пошуки реалістичних засобів художнього вираження. Вивчення анатомії, розробка лінійної перспективи. Розвиток скульптури. Періодизація мистецтва Відродження: Проторенесанс, Раннє Відродження, Високе Відродження, Пізнє Відродження. Формування окремих художніх шкіл, пов'язаних зі специфікою розрізнених італійських міст. Провідне становище Флоренції у мистецтві Проторенесансу. Психологізм образів в творчості Джотто. Розвиток скульптури - Донателло. Неповторна індивідуальна своєрідність творчості Ботічеллі.

Основні поняття/ ключові слова: періодизація, Джотто, Донателло, Ботічеллі.

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021.

Трегубов В. Історія мистецтв / навч. посібник. - 2019

Тема 6. Мистецтво Високого Відродження. Формування стилю. Архітектура. Досконале втілення високих досягнень образотворчого мистецтва в творчості видатних митців епохи – Леонардо да Вінчі, Рафаеля, Мікеланджело, Тіціана.

Леонардо да Вінчі. Глибокий психологізм образів та ситуацій, геометрична чіткість композиційних вирішень, тонкість колориту, майстерна передача світло-повітряного середовища («сфумато»).

Рафаель Санті - створення на основі синтезу життєвих вражень ідеально прекрасного образу людини, особливо жінки.

Мікеланджело Буонаротті – багатогранне обдарування творчої особистості художника. Високий рівень в різних галузях художньої творчості (скульптура, монументальний живопис, архітектура, поезія).

Основні роботи в галузі скульптури, монументального живопису та архітектури. Особливості венеціанської школи живопису (Тіціан).

Основні поняття/ ключові слова стилі, Рафаель, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Тіціан

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021.

Пасічник К. Образотворче мистецтво/ Словник-довідник. 2003.

Тема 7. Мистецтво Північного Відродження. Переважання живопису. Збереження середньовічної символіки та умовності художньо-образних вирішень в мистецтві. Особливий інтерес до реалістичної передачі індивідуальних особливостей людини, багатогранності та реальності природи і предметного середовища.

Нідерланди. Творчість Яна ван Ейка – новаторська своєрідність композиційних вирішень сюжетних картин і портретів. Середньовічна символіка деталей

Ієронім Босх – закладання основ асоціативного художнього мислення та образності. Самобутня складність художньо-образних вирішень, химерне поєднання алегорії, фантастики і реальності. Вираження саркастичного ставлення до життєвої проблематики людини, її філософського узагальнення.

Пітер Брейгель Старший – гротесковий фольклорний характер образів.

Альбрехт Дюрер – видатний представник німецького Відродження. Багатогранність його творчих інтересів (високий науковий, художній рівень його творчості та діяльності в галузі гуманітарних та точних наук. Практична і теоретична розробка питань перспективи та анатомії. Збереження рис середньовічної алегорії та символіки, особливо відчутних у графіці.

Основні поняття/ ключові слова Символіка. Нідерландська школа. Босх. Брейгель. Німецька школа. Літографія

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021

Тема 8. Загальна характеристика мистецтва 17 ст. Мистецтво Італії 17 ст. Караваджо.

Епоха феодально-католицької реакції. Боротьба протилежних тенденцій у різних сферах суспільного життя. Розвиток точних, природничих наук. Художні стилі епохи – бароко, класицизм. Їх характеристика та місце в художньому житті. Виділенні світських жанрів. Переважний розвиток живопису. Формування в Італії стилю бароко. Релігійна спрямованість цього стилю (Берніні).

Караваджо – видатний живописець-новатор, глава реалістичного напрямку в живописі. Демократизм його творчості (побутовий характер трактування релігійних сюжетів, нарочите огрублення типажу). Звернення до світських жанрів (побутовий жанр, натюрморт). Формальні «караваджиські прийоми» живопису (погрібне освітлення, «кьяроскуро»).

Основні поняття/ ключові слова: бароко, класицизм, Італія 17 ст. Караваджо, «караваджизм».

Рекомендована література

Гречко М, Чорний В. Історія світового та українського мистецтва. 2004
Демидко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. 2021

Тема 9. Мистецтво Іспанії, Фландрії 17 ст. Веласкес – видатний представник реалістичного напрямку. Періодизація життя і творчості. Яскраво виявлений народний характер раннього періоду творчості. Реалістичне трактування міфологічних та історичних сюжетів. Глибокий психологізм портретів. Висока живописна майстерність та новаторські композиційні прийоми у картинах художника останнього періоду творчості.

Характерні риси «фламандського бароко». Пітер Пауль Рубенс – глава фламандської школи живопису. Масштабність і декоративний розмах стилю бароко. Життєва повнокровність і динамізм образів, переважання в них чуттєвого начала. Новаторський характер живописних колористичних прийомів («валері»). Майстерня Рубенса. Метод створення картин. Стисле тематичне ознайомлення з творчістю інших представників фламандської школи живопису.

Основні поняття/ ключові слова: Реалізм, Веласкес, фламандське бароко, Рубенс.

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021

Тема 10. Мистецтво Голандії 17 ст. Рембрандт. Спеціалізація художників в окремих жанрах і навіть тематичних аспектах, пов'язаних з життєвими інтересами майстрів. Невеличкий формат картин («маленькі голандці»). Розвиток жанрів (натюрморт, побутовий, портрет, пейзаж, інтер'єр). Підвищений інтерес до предметного середовища проживання людини. Живописна прередача фактури предметів, її взаємодія із світло-повітряним середовищем. Реалістичне розповідне відтворення сцен повсякденного життя. Пізнавальне, загальноосвітнє значення картин побутового жанру.

Рембрандт Харменс ван Рейн. Багатогранність творчості. Періодизація життя та творчості. Новаторський підхід до жанру портрета. Глибокий психологізм, життєва достовірність у вирішенні умовних тем. Психологізм трактування біблійських образів. Світлотінь в творчості Рембрандта та її роль у розвитку світового мистецтва.

Основні поняття/ ключові слова: « маленькі голандці», жанр, Рембрандт, світлотінь

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021

Трегубов Історія мистецтв / навч. посібник. - 2019

Тема 11. Мистецтво Франції 17-18 ст. Формування національної культури. Наявність двох тенденцій розвитку французького мистецтва 17 ст. – придворно-аристократичний напрям з переважанням стилю бароко та реалістичний напрям в живопису та графіці. Основноположник класицизму – Ніколя Пуссен. Робота зі світлотінню в творчості Жоржа де Латура. Версальський архітектурно-парковий ансамбль. Система мистецтв. Поняття «Епоха Просвітництва». Формування художнього стилю «рококо». «Галантні сцени» А. Ватто, демократизм творчості Шардена, неокласицизм Жака Луї Давіда.

Основні поняття/ ключові слова: придворно-аристократичне мистецтво, реалізм, класицизм, Латур, просвітництво

Рекомендована література

Демидко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. 2021

Тема 12. Творчість Франциска Гойї. Єдина монографічна тема курсу, оскільки мистецтво Іспанії цього періоду не дає підстав для більш широкого формування теми. Яскраво виявлений патріотизм, демократизм і критичний характер живописних і графічних творів Гойї. Гротескне викриття недоліків іспанського суспільства. Драматизм і складна алегорика пізньої творчості Гойї. Історичне значення творчості Гойї, вплив новаторських засобів і прийомів художньої виразності його творів на європейське мистецтво 19-20 ст.

Основні поняття/ ключові слова: графіка, живопис, Ф. Гойя, історичний жанр
Рекомендована література

Гречко М., Чорний В. Історія світового та українського мистецтва. 2004

Тема 13. Мистецтво Франції 19 ст. Романтизм у французькому мистецтві 19 ст. Відбиття гостроти суспільних відносин у мистецтві в поєднанні зі зміною художніх напрямів – академічний класицизм, романтизм. Різні етапи й тенденції розвитку реалізму. Найбільш яскраві представники романтичного живопису: Т. Жеріко, Е. Делакруа.

Реалістична школа побутового та пейзажного живопису середини 19 ст.: Курбе, Мілле. Сатирична графіка Оноре Дом*є.

Імпресіонізм. Зародження напрямку Загальні риси імпресіонізму в різних видах мистецтва. Акцент на технічних можливостях живопису, формальних прийомах. Творчі досягнення в цьому напрямі. Найбільш відомі майстри імпресіонізму: О. Ренуар, К.Моне, Е Дега, К. Піссаро, Е.Мане.

Неоімпресіонізм.

Основні поняття/ ключові слова: романтизм, реалізм, імпресіонізм, жанри, технологія.

Рекомендована література

Пасічник К. Образотворче мистецтво/ Словник-довідник. 2003.

Трегубов Історія мистецтв / навч. посібник. - 2019

Тема 14. Мистецтво країн Західної Європи кінця 19-20 ст. Постімпресіонізм. Тенденція суб*єктивізму художньої творчості розрізнених майстрів-одинаків. Основні представники постімпресіонізму: П. Сезанн, В. Ван-Гог, П. Гоген, А. Тулуз-Лотрек. Неповторна новаторська самобутність творчості кожного з них. Прагнення до більш глибокого осягнення реальності, синтезу життєвих вражень.

Суперечлива складність розвитку світового мистецтва 20 ст., що повністю втратило художньо-стильову єдність попередніх епох. Основні напрями в мистецтві початку 20 ст.: фовізм, кубізм, сюрреалізм, експресіонізм, абстракціонізм, дадаїзм, супрематизм, фотографізм. Основні представники цих напрямів.

Неореалізм в Італії. Мистецтво постмодернізму. Вплив науково-технічного прогресу на функціонально-прикладне мистецтво. Мистецтво просторових об'єктів. Інсталяції.

Основні поняття/ ключові слова: постімпресіонізм, Ван-Гог, Гоген, напрями, стилі початку XX ст., постмодернізм.

Рекомендована література

Годж С. Коротка історія мистецтв. – К., 2021

Гречко М., Чорний В. Історія світового та українського мистецтва

Тема 15. Історичний розвиток українського мистецтва. Трипільська культура. Археологічна культура часів неоліту. Трипільські поселення, житло, гончарство, культові статуетки і малюнки на камені та стінах печер. Яскравий декоративний орнаментальний розпис.

Мистецтво Русі-України. Поява нових типів міських будівель – княжих дворів. Розвиток дерев'яного та кам'яного монументального будівництва.

Софіївський собор у Києві. Числені мозаїки та фрески доводили єдність влади небесної та земної. Фрески, які належать до світського живопису. Інтерес до навколишнього життя, увага до людини, її внутрішнього світу в окремих фігурах святих і релігійних сюжетах.

Києво-Печерська Лавра. Початок забудови. Основні архітектурні пам'ятки. Осередок друкарства, гравірування, іконопису, прикладного мистецтва. Заснування Київської Академії.

Українське «козацьке» бароко. Успенський собор, дзвінниця Шеделя, Ковнірівський корпус.

Своєрідна архітектура Андріївської церкви – зв'язок архітектури з навколишнім рельєфом. Приклади архітектури бароко – собор Різдва Богородиці (Козелець), ансамбль церкви Святого Юра (Львів).

Основні поняття/ ключові слова: Трипільська культура, Софіївський собор, Києво-Печерська Лавра, українське бароко.

Рекомендована література

Горбачов Д. Від Алімпія Печерського до Казимира Милевича. – К., 2012

Тема 16. Українське мистецтво 19 ст. В мистецтві прослідковуються тенденції реалістичної передачі дійсності. Чітко окреслились жанри станкового живопису, зокрема історичний. Суспільні зрушення, прагнення до національного визволення стимулювали створення картин на теми української історії.

Розвиток портретного жанру на початку 19 ст. у творчості В. Тропініна, який створив узагальнений образ українського народу. Його традиції в портретному жанрі продовжили І. Сошенко та Т. Шевченко. Творчість Т.Шевченка. Живописна графіка. Зв'язок поезії та живопису. До нас дійшло 1200 акварельних робіт, картин, сепій, офортів, малюнків, які, здебільшого, розповідають про убоге життя родини Шевченка та всього покріпаченого українського села. Чарівна природа є контрастом до важких умов життя народу. Створив галерею портретів. Використання світлотіні.

Створення Київської малювальної школи М. Мурашка. Представником побутового живопису був М. Пімоненко. Його роботи відрізняються щирістю, високою живописною майстерністю.

Орловський відомий як один з майстрів створення нового українського пейзажу, його називали «шукачем сонця». Представниками пейзажного живопису були К. Костанді та С. Васильківський. О. Мурашко – своєрідність трактовки жіночого образу.

Основні поняття/ ключові слова станковий живопис, історичний жанр, Шевченко-художник, малювальна школа, пейзаж

Рекомендована література

Ключко Д. 65 українських шедеврів. – К., 2020.

Кривавич Д., Овсійчук В. Українське мистецтво/ навч. посібник.- К., 2012

Тема 17. Українське мистецтво початку та середини 20 ст. Мистецтво початку 20 ст. розвивалось у руслі основних стилів, течій та жанрів світового мистецтва. Це період особливого сплеску авангардного мистецтва, який запропонував свій погляд на мистецтво, своє світобачення. Особливий внесок зробили Богомазов, К. Малевич, К. Єрмілов, Пальмов, О. Бурлюк, М.Бойчук. Трактат Богомазова «Живопис та елементи» розробив засади авангардного мистецтва. Його картини стали зразками кубофутуризму та експресіонізму. Вони вирізняються чіткою ритмікою кольорів.

К. Малевич став засновником супрематизму. Починав з фольклорних джерел. Звичні просторові орієнтації людини зникають в його творчості.

М. Бойчук очолив школу монументального українського мистецтва, яке поєднувало конструктивні особливості візантійського живопису та епохи італійського Відродження. До цієї школи належать Т. Бойчук, І Падалка, В. Седляр. М. Бойчука, як і багатьох інших талановитих українських митців спіткала доля інтелегенції розстріляного відродження.

Монографічно розглядається творчість А. Петрицького, його станковий живопис, роботи в театрах (Леся Курбаса, Київського та Харківського оперних театрах).

Основні поняття/ ключові слова: авангард, «бойчукізм», театральньо-декораційне мистецтво

Рекомендована література

Горбачов Д. Від Алімпія Печерського до Казимира Милевича. – К., 2012

Горбачов Д. Лицарі голодного Ренесансу. – К., 2020.

Тема 18. Українське мистецтво другої половини 20 ст. Ф. Кричевський – майстер станкового живопису. Національна тематика його картин, виразність образів. Монографічно розглядається творчість Т. Яблонської. Періоди творчості – соціалістичний реалізм (картина «Хліб», декоративний (картини «Наречена», «Травень»), філософський («Юність»), імпресіоністський – пейзажі Італії та України. Останній період творчості Т. Яблонської (акварелі, графіка).

Україна в творчості К. Білокур та М. Приймаченко. Життя та творчість К. Білокур Сучасний український живопис. Основні напрями.

Основні поняття/ ключові слова: принципи Кричевського, періоди Яблонської, народні художники, графіка, сучасний живопис.

Рекомендована література

Кривавич Д., Овсійчук В. Українське мистецтво/ навч. посібник.- К., 2012

Клочко Д. 65 українських шедеврів. – К., 2020.

Український живопис XX – почату XXI століття./ Альбом. Хмельницький, 2004.

5. Методи навчання

Предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, виховний, діалогічний.

Бесіда, пояснення, розповідь, лекція, лекція-огляд, ігрові методи.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
	1.Перегляд відеофільмів про мистецтво стародавнього Єгипту.	усна	2
	2.Перегляд відеофільмів про мистецтво стародавньої Греції.		2
	3.Перегляд відеофільму «Мистецтво етрусків та стародавнього Риму.		2
	4.Мистецтво середньовіччя в країнах Західної Європи та Візантії		2
	5. Флорентійська школа живопису. Проторенесанс.		2
	6 Караваджизм в мистецтві.		2
	7.Жорж де Латур, Н.Пусен, Ж.Калло.		2
	8.Перегляд відеофільмів про творчість П.Рубенса та Д.Веласкеса.		2
	9.Англійський живопис 18-19 ст		2
	10.Перегляд відеофільмів про творчість Яна Вермера Дельфтського		2
	11.Ф.Гойя (фільм із серії «Palette»		2
	12.Романтизм у французькому мистецтві поч. 19 ст.		2
	13 Французьке мистецтво сер. 19 ст.		2
	14.Перегляд відеофільму «Роден» (BBC)		2
	15.Перегляд відеофільмів «Рембрандт», «Ван-Гог» (серія «Сила мистецтва»,BBC)		2
	16 Модернізм в західно- європейському мистецтві (Далі, Міро, Кандинський, Піросмані, Руссо)		2
	17.Перегляд відеофільму «Герніка» (BBC).		2

	18. Мистецтво США		2
	19. Перегляд відеофільму «Поллок»		2
	5 семестр		2
	20.Архітектура України 10-13 ст.		2
	21 Український іконопис 17-18 ст.		2
	22.Вибір картин для оживлення		2
	23.Перегляд відеофільму «Трипільська культура».		2
	24.Український живопис 19 с.		2
	25.Творчість Нарбута, В.Кричевського.		2
	26. Перегляд відеофільмів «Український Квадрат Малевича» та «Єрмілов»		2
	27.Відвідування Національного українського музею		2
	28 Написання сценаріїв на оживлення картин, розкадровка, експлікація.		2
	29.Відвідування виставок.		2
	30.Перегляд відеофільмів «К.Білокур. Послання», «Моє вікно «Яблонська».		2
	31.Зйомки оживлення картини.		2
	32. Монтаж, корекція.		2

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Студент демонструє широку обізнаність з матеріалом, глибоке занурення у матеріал, презентуючи свою думку. 2. Демонструє авторську позицію у процесі реалізації завдань: кооптує свої думки у широкий гуманітарний контекст	4
1. Студент є персонально мотивованим і транспонує досвід, набутий у процесі освіти, у реалізацію поставлених завдань 2. Широка обізнаність з проблемою підсилюється творчим підходом	3
1. Недостатня обізнаність з матеріалом, відсутність асоціативного мислення. 2. Формальне ставлення до завдання.	2
1. Поверховість у володінні матеріалом.	0-2

7.Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль

. Форма поточного контролю: семінарські заняття, участь у практичних заняттях, самостійна робота.

Критерії оцінювання	Кількість балів
<i>Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях:</i>	
Багатоаспектне розкриття теми; володіння понятійним апаратом, логіка та чіткість формулювань;	10
Недостатнє володіння матеріалом;; обсяг знань виявляється недостатньо повним для всебічного розкриття теми; відсутність чіткості у володінні понятійним апаратом;	7-4
Поверховість у володінні матеріалом; обмеженість знань, значна кількість неточностей у формулюваннях	3

Підсумковий (семестровий) контроль - залік у 4-м семестрі, за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів, **екзамен** у 5 семестрі
Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Підсумковий контроль проводиться у вигляді **екзамену**

Критерії оцінювання екзамену	Кількість балів
Аспірант добре засвоїв програмний матеріал, продемонстрував уміння послідовно, логічно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати його та робити порівняльну характеристику різних думок, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, робити правильні й достатньо аргументовані висновки та узагальнення. Виявляє творчі здібності, схильність до самостійної науково-дослідницької роботи.	40
Досить вільно володіє матеріалом в обсязі навчальної програми, вміє послідовно та логічно викладати матеріал, робити, в основному, правильні та аргументовані висновки й узагальнення, але разом з тим, допускає окремі неточності при висвітленні проблеми чи відповідаючи на додаткові питання, що свідчить про недостатньо глибоке засвоєння програмного матеріалу.	30
Аспірант повною мірою відтворює програмний матеріал, але зорієнтований на репродуктивне відтворення матеріалу, а не його творче осмислення і засвоєння. Матеріал викладено недостатньо послідовно, логічно та аргументовано, відповіді на додаткові питання – непевні й неточні.	20

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	відмінно - відмінний рівень знань в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82-89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74-81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	
64-73	D	Задовільно – посередній рівень знань з незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання	Середній (репродуктивний)
60-63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань, що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. С.Годж. "Коротка історія мистецтв". 2021 р.

2. Гречко М., Чорний В. Історія світового та українського мистецтва. – К., 2004
3. Демидко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. – К., 2021
Історія українського мистецтва у 5-ти томах. (томи 4, 5). 2007
4. Кривавич Д., Овсійчук В. Українське мистецтво./ Навч. посібник. – К., 2012
5. Пасічний. "Образотворче мистецтво" Словник-довідник. 2003 р.
6. Трегубов. Навч. посібник "Історія мистецтв". 2019 р.
7. С.Фартінг. "Історія мистецтв від найдавніших часів до сьогодення

Допоміжна.

- Білецький. "Апостол України". 2001
- Білецький. "Українське мистецтво др. пол 17-18 ст.ст. 1981
- Білозуб. "Історія мистецтв", Навч. посібник. 2019
- Ведфорд. "Як розглядати картини". 2020.
- Герман. "Модернізм". 2005
- Горбачов Д. Від Алімпія Печерського до Казимира Малевича. – К., 2012
- Горбачов Д. Лицарі голодного Ренесансу. – К., 2020.
- Греченко. "Історія світової та української культури" Довідник. 2009
- Клочко Д. 65 українських шедеврів. – К., 2020
- Меднікова. Українська та зарубіжна культура. 2002
- Нариси з історії українського мистецтва. 1994
- Степовик Д. "Історія українського іконопису 10-20 ст.ст.". 2000
- Федорук. "Світ Катерини Білокур". 2004
- Шкандрій. "Авангардне мистецтво в Україні 1910-1930 рр". 2021

10. Інформаційні ресурси